

L'Arquebisbe de Tarragona

Estimats mossens, diaques, laiques amb missió pastoral i catequistes,

Per diversos conductes i en alguna trobada amb mossens i catequistes amb motiu de la celebració de confirmacions ha sorgit la qüestió de l'edat de començar la catequesi de primera comunió i per tant l'any en què l'han de fer. En alguns llocs ja s'ha retardat l'inici de la preparació a 3r curs d'Educació Primària, fent, per tant, la primera comunió a 4t curs.

Això m'ha portat a pensar, a rellegir documents i a parlar-ho amb el Consell Episcopal, donat que és una qüestió important en el camp de l'evangelització i de la catequesi, tasca insubstituïble de l'Església. Hem preparat un recull de textos que reflexionen sobre la catequesi d'aquesta edat, que voldria que es tinguessin en compte: us els envio com a Annex I.

La catequesi no s'hauria de començar més tard del 2n curs de primària. Penso que dos anys són suficients i, en tot cas el que es pot fer és augmentar una mica la durada de la sessió de catequesi setmanal.

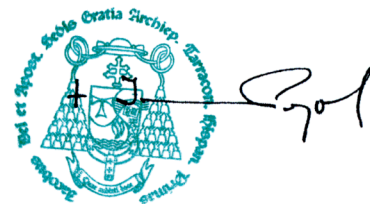
Certament, avui, a 2n de Primària, molts nens tenen dificultats per llegir; sembla que no estan prou madurs, però no oblideu que el més important és ensenyar-los a ser i viure com a cristians segons la mesura de la seva edat, creant així una plataforma perquè després hi pugui haver un aprofundiment més intens. També hauríem de fer un esforç per a fer amable la catequesi, de manera que no esperessin acabar-la en fer la primera comunió, sinó que desitgessin continuar-la per a arribar a la confirmació, amb els tres anys més que hem implantat recentment. I no cal dir tot el treball que cal fer amb els pares.

Anar a una en aquestes qüestions afavoreix moltes coses. Que una parròquia comenci a 2n i la del costat a 3r desorienta; que el mossèn que teníem abans ho fes així i el que ha vingut nou ho faci d'una altra manera també (no hem d'oblidar que una disposició establerta per un mossèn perquè a ell li sembla bé un altre la pot canviar). El tema és prou important perquè mirem de tenir uns mateixos criteris a tota l'arxidiòcesi.

Com a pare i pastor us demano que llegiu les consideracions del document que us adjunto i que se segueixi el criteri que hi ha hagut fins ara de començar la catequesi de primera comunió a 2n curs de Primària.

Tot sigui per al bé dels nostres «petits» feligresos i de les seves famílies.

Amb tot el meu afecte, la meva benedicció.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Tarragona, 22 de juny de 2010

LA CATEQUESI I LA CELEBRACIÓ DE LA PRIMERA COMUNIÓ DINS LA INICIACIÓ CRISTIANA DELS INFANTS

Hem rebut del Senyor el manament d'anar arreu, de convertir, de batejar, d'ensenyar a observar el que ell ens ha dit (Mt 28,19-20). I així es va complir des del mateix inici, a la Pentecosta (Ac 2,37-41): primera predicació (contingut 14-36), petició dels qui han escoltat, invitació a la conversió, acceptació, baptisme, incorporació a l'Església. En el fragment que segueix a aquest ja es parla de la vida comunitària i de la Fracció del Pa (Ac 2,42-46).

Llavors, com ara, «no es neix cristià, se n'esdevé» (Tertulià, a *Apologeticum* 18,4) per do de Déu que hom acull en l'Església. La iniciació cristiana és l'expressió més significativa de la missió de l'Església, ja que constitueix la realització de la seva funció maternal: engendra a la vida de la fe els fills de Déu. «L'Església» —diu sant Agustí— «és l'única mare veritable de tots els pobles, que ofereix la seva falda als no regenerats i alleta els regenerats.»

«El fet d'esdevenir cristià es realitza, des dels temps dels Apòstols, a través d'un encaminament i d'una iniciació amb diverses etapes. Aquest camí pot ser recorregut ràpidament o bé lentament. Però sempre haurà d'incloure alguns elements essencials: l'anunci de la Paraula, l'acolliment de l'evangeli que comporta una conversió, la professió de fe, el baptisme, l'efusió de l'Esperit Sant, l'accés a la comunió eucarística» (*Catecisme de l'Església catòlica*, n. 1229).

El PROJECTE GLOBAL DE PASTORAL CATEQUÈTICA (Bisbes de Catalunya, 2000) ho planteja amb claredat i concisió:

La Iniciació cristiana: expressió de la funció maternal de l'Església

8. La Iniciació cristiana és l'expressió més significativa de la missió de l'Església, puix constitueix la realització de la seva funció maternal: engendrar a la vida els fills de Déu. La Iniciació cristiana és la inserció en el misteri de Crist, mort i ressuscitat, i en l'Església mitjançant la fe i els sacraments de la Iniciació: Baptisme, Confirmació i Eucaristia. Aquesta inserció va unida a un itinerari catequètic que ajuda a créixer i madurar la vida de fe (cf. DGC 65-66).

Iniciació cristiana i catequesi

9. «La catequesi és un element fonamental de la Iniciació cristiana i està estretament vinculada als sacraments de la Iniciació, especialment al Baptisme, sacrament de la fe. El punt que uneix la catequesi amb el Baptisme és la professió de fe, que és alhora un element interior al sacrament i l'objectiu de la catequesi» (DGC 66). Aleshores «la catequesi té origen en la confessió de fe — baptismal— i condueix a la confessió de fe» (CC 96).

Dues formes de recórrer el camí de la Iniciació cristiana

10. En l'experiència actual de l'Església existeixen dues formes de recórrer el camí de la Iniciació cristiana, que afecten el procés catequètic. La primera és la que correspon als infants que són incorporats en els primers mesos de la seva vida al misteri de Crist i a l'Església pel Baptisme, i es recorre a través del procés catequètic i la celebració dels sacraments de la Confirmació i de l'Eucaristia, al llarg de la infància, l'adolescència i la joventut. Aquests necessiten una catequesi per a desenvolupar la gràcia baptismal en ordre a la conversió personal i en relació amb el creixement integral de la persona.

També encertadament puntualitza el document LA INICIACIÓ CRISTIANA, REFLEXIONS I ORIENTACIONS (CEE, 1998):

La unitat dels sacraments de la Iniciació

46. El Baptisme, la Confirmació i l'Eucaristia guarden entre ells una íntima unitat, constantment reclamada pel Magisteri des del Concili Vaticà II. En efecte, «els sacraments de la Iniciació cristiana s'ordenen entre ells per a dur al seu ple desenvolupament els fidels, que exerceixen la missió de tot el poble cristià en l'Església i en el món». Es tracta d'expressar «la unitat del Misteri pasqual, el vincle entre la missió del Fill i la infusió de l'Esperit Sant, i la connexió entre el Baptisme i la Confirmació»

La celebració d'aquests sacraments, fins i tot dins de les peculiaritats de les legítimes tradicions litúrgiques d'Orient i d'Occident, confereix una unitat que es projecta sobre tot el procés de la Iniciació cristiana. A l'Orient els sacraments de la Iniciació s'administren junts en la mateixa celebració, tant en el cas dels adults com en el dels nadons. A l'Occident aquesta pràctica no ha variat per a la Iniciació dels adults, si bé en el cas dels que són batejats de pàrvuls, l'Església ha admès per motius pastorals que els restants sacraments es confereixin en celebracions diferents en el temps, mantenint, no obstant això, la unitat orgànica i el principi de l'ordenació mútua dels sacraments d'iniciació.

47. Ara bé, cal que aquesta unitat i ordenació mútua dels sacraments d'iniciació es posin de manifest també en els ensenyaments que a propòsit d'ells transmet la catequesi, com en la mateixa pràctica pastoral. Dificilment s'aconseguirà que la Iniciació cristiana aparegui com un procés unitari, catecumenal i integrador de tots els aspectes catequètics i litúrgics que comprèn, si en la preparació o en la celebració d'algun d'ells no es posa en relleu la seva necessària i progressiva connexió.

El nostre document diocesà ITINERARI CATEQUÈTIC I SAGRAMENTS DE LA INICIACIÓ CRISTIANA (BOAT n. 192, octubre de 1987) ja ho havia anticipat en l'esperit i en la lletra del que establia pel que fa a les normes de la catequesi i celebració de la primera comunió. Diu així en el punt 2.2.2:

La catequesi presacramental per a la primera Comunió ha de durar dos cursos, com a mínim, en una sessió setmanal, ja que així l'infant pot fer la seva primera síntesi de fe, apropiada a l'edat, hi ha temps suficient per a assimilar els temes de catequesi i també els continguts mínims de la celebració de l'Eucaristia per a la qual es prepara, es facilita a l'infant una certa inserció a la parròquia i la necessària continuïtat de la catequesi, en el procés global de creixement cristià es poden donar més ocasions de contactes, visites, reunions, etc. amb els pares dels infants, perquè aquests assumeixin el paper de primers i principals educadors de la fe dels seus fills i també, ells mateixos, puguin sentir i acollir la crida a un replantejament adult de la fe.

Aquesta catequesi no ha de començar en infants que no hagin complert els 7 anys (2n de Primària) i, a la celebració de la primera Comunió no s'hi pot accedir sinó a partir de la fi del segon curs d'aquesta catequesi (3r de Primària), com a mínim. És lògic que catequesi i celebració es facin al mateix lloc, ja que una està en funció de l'altra, i aquest lloc és la parròquia.

En conseqüència es poden fer aquestes consideracions:

- a) La pràctica generalitzada a la nostra arxidiòcesi és iniciar aquesta catequesi per a la primera comunió a 2n curs de Primària. Seria una llàstima deixar aquesta pràctica i iniciar la catequesi més tard. Potser posteriorment seria irrecuperable. Hem de mantenir aquesta pràctica habitual. Tant de bo la poguéssim començar a 1r curs de Primària.
- b) Quan constatem que molts infants inscrits a la catequesi no han fet els primers passos en el coneixement de pregàries i conceptes bàsics de la fe cristiana, no és pastoralment recomanable disminuir els cursos de catequesi, sinó augmentar-los. Fins i tot és recomanable allargar la durada de cada sessió setmanal de catequesi per

tal d'afavorir la trobada interpersonal, donar temps al diàleg i facilitar la complicitat tan necessària per a comunicar el que creiem.

- c) «Avui no es pot donar per suposat que els nens i nenes estiguin familiaritzats amb les nocions més elementals de la fe. Serà necessari que la catequesi parroquial dediqui un temps al despertar religiós dels infants mitjançant el primer anunci de la fe. Déu és un Pare que ens estima. Educar a la confiança i a la pregària. L'experiència de l'encontre, de la confiança, de sentir-se estimat, són a la base de l'anunci de la fe. Tot i que aquest és el primer moment del procés catequètic, en les actuals circumstàncies culturals i familiars que viuen els nens i les nenes serà necessari realitzar-ho amb molta cura i perllongar-ho en tot el conjunt de l'itinerari catequètic. Suscitar la fe és una tasca permanent que cal revifar sempre» (Projecte global de pastoral catequètica, n. 96).
- d) Quan constatem que molts pares i mares, que moltes famílies, tot i haver portat el seu fill o filla a la font de la fe que és el baptisme, després no l'inicien suficientment a la vida cristiana i el seu acompanyament durant la catequesi és molt dèbil o nul, hem de concloure que la comunitat cristiana, que és la parròquia, ha de reforçar la seva responsabilitat educadora, que comparteix amb els pares.
- e) Hem de posar tot l'interès, motivacions i recursos per aconseguir que l'infant que ha participat d'una catequesi inicial, havent celebrat la seva primera comunió, continuï i completi el procés d'educació de la fe propi dels infants. Això facilitarà la seva participació en l'eucaristia dominical, la seva inserció a la parròquia i el prepararà per a la celebració de la confirmació, a 6è curs de Primària.
- (Per a aprofundir en el plantejament i els criteris de la catequesi d'infants és bo llegir els n. 78-107 del Projecte global de pastoral catequètica, dels bisbes de Catalunya)
- f) És causa de confusió i desconcert en les famílies que la majoria de les parròquies celebrin la primera comunió dels infants als 9 anys (a 3r de Primària) i algunes ho retardin als infants de 10 anys (a 4t de Primària). La participació sacramental no està condicionada —i menys impedida— per la baixa capacitat intel·lectual o per la poca comprensió pedagògica.

No deixem tancada aquesta qüestió. Podrem continuar reflexionant-hi, però convé de moment no fer canvis i després en tot cas estudiar aquesta qüestió al Consell de Presbiteri i al Consell Pastoral Diocesà, amb l'ajut de la Delegació diocesana de catequesi.

Aprovat pel Consell Episcopal en la sessió 191, el dia 22 de juny de 2010

